

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

15 martie 2017^{1*}

„Trimitere preliminară — Rețele și servicii de comunicații electronice — Directiva 2002/22/CE — Articolul 25 alineatul (2) — Servicii de informații privind abonații și de registre de abonați — Directiva 2002/58/CE — Articolul 12 — Registre de abonați — Punere la dispoziție a datelor cu caracter personal privind abonații pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați — Consimțământul abonatului — Diferențiere în funcție de statul membru în care sunt furnizate serviciile de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați — Principiul nediscriminării”

În cauza C-536/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Curtea de Apel pentru Contencios Administrativ în Materie Economică, Țările de Jos), prin decizia din 3 iulie 2015, primită de Curte la 13 octombrie 2015, în procedura

Tele2 (Netherlands) BV,

Ziggo BV,

Vodafone Libertel BV

împotriva

Autoriteit Consument en Markt (ACM),

cu participarea:

European Directory Assistance NV,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ileșič, președinte de cameră, doamna A. Prechal, domnul A. Rosas, doamna C. Toader și domnul E. Jarașiūnas (raportor), judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul R. Schiano, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 5 octombrie 2016,

¹ — Limba de procedură: neerlandeza.

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Tele2 (Netherlands) BV, de Q. R. Kroes și de M. P. F. Reker, avocatul;
- pentru Ziggo BV, de W. Knibbeler și de N. Lorjé, avocatul;
- pentru Vodafone Libertel BV, de H. P. Wiersema, advocaat;
- pentru guvernul neerlandez, de M. de Ree, de M. Bulterman și de J. Langer, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de H. Kranenborg, de G. Braun și de L. Nicolae, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 9 noiembrie 2016,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 25 alineatul (2) din Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (directiva privind serviciul universal) (JO 2002, L 108, p. 51, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 213), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 (JO 2009, L 337, p. 11) (denumită în continuare „Directiva privind serviciul universal”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Tele2 (Netherlands) BV, Ziggo BV și Vodafone Libertel BV, societăți cu sediul în Țările de Jos, pe de o parte, și Autoriteit Consument en Markt (ACM) (Autoritatea de Protecție a Consumatorilor și a Piețelor), pe de altă parte, în legătură cu o decizie adoptată de această autoritate în cadrul unui litigiu între aceste întreprinderi și European Directory Assistance NV (denumită în continuare „EDA”), o întreprindere stabilită într-un alt stat membru, referitoare la punerea la dispoziția acestora din urmă a datelor privind abonații lor pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați, oferite în acest din urmă stat membru și/sau în alte state membre.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva privind serviciul universal

- 3 Considerentele (11) și (35) ale Directivei privind serviciul universal enunță:

„(11) [...] Directiva 97/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 cu privire la prelucrarea datelor personale și protecția vieții private din sectorul telecomunicațiilor [(JO 1998, L 24, p. 1)] asigură dreptul abonaților la respectarea vieții lor private în ceea ce privește informațiile personale care pot figura într-o listă de abonați telefonici.

[...]

(35) Furnizarea de servicii de informații telefonice și de liste a abonaților telefonici este deja deschisă concurenței. Prevederile prezentei directive se adaugă prevederilor Directivei 97/66/CE acordând abonaților dreptul de a avea datele personale incluse într-o listă a abonaților telefonici tipărită sau electronică. Toți furnizorii de servicii care alocă numere de telefon abonaților lor sunt obligați să le pună la dispoziție informațiile utile în mod echitabil, în funcție de costuri și fără discriminare.”

4 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”, prevede la alineatul (1):

„În cadrul definit de Directiva 2002/21/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă-cadru) (JO 2002, L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195)], prezenta directivă se referă la furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice utilizatorilor finali. Scopul este asigurarea de servicii de bună calitate accesibile publicului în toată [Uniunea Europeană], printr-o concurență și opțiuni efective, și de a trata cazurile în care nevoile utilizatorilor finali nu sunt îndeplinite în mod satisfăcător de către piață. [...]”

5 Capitolul II din Directiva privind serviciul universal privește obligațiile de serviciu universal. În acest capitol, articolul 5, intitulat „Serviciile de informații telefonice și listele abonaților telefonici”, are următorul cuprins:

„(1) Statele membre se asigură că:

(a) cel puțin o listă completă a abonaților telefonici este pusă la dispoziția tuturor utilizatorilor finali, într-o formă aprobată de autoritatea competentă, fie tipărită, fie electronică sau ambele și aceasta să fie actualizată în mod periodic, cel puțin o dată pe an;

(b) cel puțin un serviciu de informații telefonice complete este accesibil tuturor utilizatorilor finali, inclusiv utilizatorilor de posturi telefonice publice cu plată.

(2) Registrele abonaților telefonici menționate la alineatul (1) cuprind, sub rezerva dispozițiilor articolului 12 din Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice [a se citi «electronice»] (directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) [(JO 2002, L 201, p. 37)], toți abonații la serviciile de telefonie destinate publicului.

[...]”

6 Capitolul IV din Directiva privind serviciul universal are ca obiect interesele și drepturile utilizatorilor finali. În acest capitol, articolul 25, intitulat „Serviciile de informații privind abonații”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că abonații la serviciile de telefonie destinate publicului au dreptul de a figura în registrul abonaților prevăzut la articolul 5 alineatul (1) litera (a) și de a le fi puse la dispoziția furnizorilor de servicii de informații privind abonații și/sau de registre de abonați informațiile proprii în conformitate cu alineatul (2).

(2) Statele membre se asigură că toate întreprinderile care alocă numere de telefon abonaților răspund tuturor cererilor rezonabile de punere la dispoziție, pentru furnizarea de servicii de informații telefonice accesibile publicului și de liste ale abonaților telefonici, a informațiilor relevante într-un format agreeat și în condiții echitabile, obiective, în funcție de costuri și fără discriminare.

[...]

(5) Alineatele (1)-(4) se aplică sub rezerva cerințelor din legislația [Uniunii] privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, în special articolul 12 din Directiva [2002/58].”

Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice

- 7 Potrivit considerentului (39) al Directivei 2002/58, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/136 (denumită în continuare „Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice”):

„(39) Obligația de a-i informa pe abonați cu privire la scopul sau scopurile listelor publice în care vor apărea datele lor personale trebuie să-i revină părții care adună datele pentru liste. În cazul în care datele pot fi transmise uneia sau mai multor părți terțe, abonatul trebuie informat despre această posibilitate și despre persoana sau categoriile de persoane care vor primi aceste date. Orice astfel de transfer se efectuează cu condiția ca datele să nu fie folosite în alte scopuri decât cele pentru care au fost adunate. Dacă partea care a adunat datele sau orice terță parte căreia i s-au transmis aceste date dorește să le utilizeze într-un alt scop, partea care a adunat datele sau terța parte în cauză are obligația de a obține acordul abonatului.”

- 8 Articolul 1 din Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice, intitulat „Sfera de aplicare și scopul”, prevede la alineatul (1):

„Prezenta directivă prevede armonizarea dispozițiilor naționale, lucru necesar în vederea asigurării unui nivel echivalent de protecție a drepturilor și a libertăților fundamentale, în special a dreptului la confidențialitate și la respectarea vieții private, în domeniul prelucrării de date cu caracter personal în sectorul comunicațiilor electronice și a asigurării liberei circulații a acestor date și a serviciilor și echipamentelor de comunicații electronice în interiorul [Uniunii].”

- 9 Articolul 12 din directiva menționată, intitulat „Listele de abonați”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că abonații sunt informați, în mod gratuit și înainte de a fi incluși în vreo listă, despre scopul sau scopurile unei liste imprimată sau electronice de abonați accesibilă publicului sau care poate fi consultată prin serviciile de informații, în care pot fi incluse datele lor personale și despre orice utilizare posibilă ulterioară existentă în baza funcțiilor de căutare incluse în versiunea electronică a listei.

(2) Statele membre se asigură că abonații au posibilitatea să hotărască dacă datele lor personale se includ într-o listă publică de abonați și în cazul afirmativ, în ce măsură aceste date sunt relevante pentru scopul listei enunțat de furnizorul listei și să verifice, corecteze sau retragă astfel de date. Neincluderea într-o listă publică de abonați, verificarea, corectarea sau retragerea de date personale din aceasta trebuie să fie gratuite.

(3) Statele membre pot cere ca, pentru orice alt scop al unei liste publice altul decât căutarea detaliilor de contact al persoanelor în funcție de nume sau de un minimum de alți identificatori, să fie obligatorie obținerea acordului abonatului pentru fiecare scop suplimentar.

[...]”

Dreptul neerlandez

- 10 Potrivit articolului 1.1 litera e) din Besluit universele dienstverlening en eindgebruikersbelangen (Regulamentul privind serviciul universal și interesele utilizatorilor finali) din 7 mai 2004 (Stb. 2004, nr. 203, denumit în continuare „Bude”):

„[U]n serviciu standard de informații telefonice este un serviciu de informații telefonice, general accesibil, care permite căutarea de numere de telefon numai pe baza unor date privind numele coroborate cu date privind adresa și numărul, codul poștal și localitatea de domiciliu a abonatului.”

11 Articolul 3.1 din Bude are următorul cuprins:

„Un operator care alocă numere de telefon trebuie să răspundă tuturor cererilor rezonabile de punere la dispoziție, pentru furnizarea de registre de abonați și de servicii de informații privind abonații accesibile publicului și a informațiilor relevante într-un format agreat și în condiții echitabile, obiective, în funcție de costuri și fără discriminare.”

12 Potrivit articolului 3.2 din Bude:

„1. Un operator al unor servicii telefonice publice, care înainte sau la încheierea unui contract cu un utilizator îi solicită acestuia din urmă să indice nume, adresă (stradă și număr, cod poștal și localitatea de domiciliu), trebuie să îi solicite și acordul pentru includerea acestor date cu caracter personal și a numerelor indicate în orice registru al abonaților telefonici și în orice fișier de client utilizat în cadrul unui serviciu standard de informații privind abonații. Acest acord trebuie solicitat în mod separat pentru fiecare dintre tipurile de date cu caracter personal.

2. Acordul dat este o informație relevantă în sensul articolului 3.1.

3. Un operator al unor servicii telefonice publice, care solicită și acordul privind includerea datelor într-un alt registru al abonaților telefonici decât registrul standard al abonaților telefonici sau într-un fișier de client care nu este utilizat exclusiv în cadrul unui serviciu standard de informații privind abonații, se asigură că modul în care se solicită acordul menționat la alineatul 1 și formatul acestuia sunt cel puțin echivalente cu modul în care se solicită acordul inițial și cu formatul acestuia.”

13 Articolul 11.6 din Telecommunicatiewet (Legea privind telecomunicațiile) din 19 octombrie 1998 (Stb. 1998, nr. 610) prevede:

„1. Orice persoană care publică un registru al abonaților telefonici accesibil publicului sau care furnizează un serviciu de informații privind abonații accesibil publicului informează în mod gratuit abonatul, înainte de a înscrie date cu caracter personal care îl privesc în registrul abonaților sau în fișierul abonaților utilizat în scopul serviciului de informații privind abonații:

- a) cu privire la scopul în care sunt create registrul abonaților și serviciul de informații privind abonații respective și, dacă este vorba despre o versiune electronică a registrului abonaților, cu privire la posibilitățile de utilizare care se bazează pe funcții de căutare integrate în acesta și
- b) cu privire la tipurile de date cu caracter personal care pot figura în registrul abonaților și la serviciul de informații privind abonații respective, ținând seama de scopurile pentru care acestea sunt create.

2. Un registru al abonaților accesibil publicului și fișierul abonaților utilizat în scopul unui serviciu de informații privind abonații nu reiau datele cu caracter personal ale unui abonat decât dacă acesta și-a dat consimțământul și se limitează la datele furnizate în această privință de abonat. Neincluderea într-un registru de abonați sau în fișierul de abonați utilizat în scopul serviciului de informații privind abonații este gratuită.

3. În măsura în care prelucrarea datelor cu caracter personal care figurează într-un registru al abonaților accesibil publicului și în fișierul de abonați utilizat în scopul serviciului de informații privind abonații vizează alte scopuri decât posibilitatea de a căuta numere pe baza unor date privind numele coroborate cu date privind strada și numărul, codul poștal și localitatea de domiciliu a abonatului, un consimțământ distinct al abonatului este necesar pentru fiecare dintre aceste alte scopuri.

4. Abonatul are dreptul să verifice, să corecteze sau să retragă, gratuit, datele sale cu caracter personal într-un registru de abonați accesibil publicului sau în fișierul de abonați utilizat în scopul unui serviciu de informații privind abonații.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 14 EDA este o societate de drept belgian care oferă servicii de informații privind abonații și de registre de abonați accesibile de pe teritoriul belgian. Aceasta a solicitat întreprinderilor care alocă numere de telefon abonaților în Țările de Jos (denumite în continuare „întreprinderile neerlandeze”) să pună la dispoziția sa date privind abonații lor. Întrucât aceste întreprinderi au refuzat să furnizeze datele solicitate, EDA a sesizat, la 18 ianuarie 2012, ACM cu o cerere de soluționare a litigiului.
- 15 Prin deciziile din 5 iunie 2013, ACM, în calitate de autoritate națională de reglementare, a statuat asupra cererii EDA prin adoptarea următoarelor măsuri. În primul rând, EDA poate invoca articolul 3.1 din Bude în măsura în care utilizează numerele puse la dispoziția sa și informațiile aferente în scopul introducerii pe piață a unui serviciu standard de informații telefonice privind abonații. În al doilea rând, întreprinderile neerlandeze trebuie să pună la dispoziția EDA datele de bază privind abonații lor (nume, adrese, numere de telefon) în condiții care să fie echitabile, obiective, în funcție de costuri și fără discriminare. În al treilea rând, întreprinderile neerlandeze trebuie să se asigure într-un termen rezonabil că consimțământul pe care îl solicită abonaților lor cu ocazia încheierii contractelor, în vederea includerii datelor lor în orice registru de abonați standard și în orice fișier de abonați utilizat în scopul unui serviciu de informații telefonice privind abonații, este conform dispozițiilor articolului 3.2 din Bude.
- 16 Întreprinderile neerlandeze au introdus o acțiune împotriva acestor decizii ale ACM la College van Beroep voor het bedrijfsleven (Curtea de Apel pentru Contencios Administrativ în Materie Economică, Țările de Jos).
- 17 Instanța de trimitere indică, în primul rând, că, dat fiind că articolul 3.1 din Bude a transpus în dreptul neerlandez articolul 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal, trebuie să se stabilească domeniul de aplicare al acestei din urmă dispoziții pentru a răspunde la întrebarea, asupra căreia părțile din litigiul principal nu sunt de acord, dacă articolul 3.1 menționat impune întreprinderilor neerlandeze să pună la dispoziția EDA date privind abonații lor în pofida faptului că EDA nu este stabilită în Țările de Jos.
- 18 Instanța de trimitere observă, în această privință, că interpretarea articolului 25 alineatul (2) din directiva menționată efectuată de Curte în Hotărârea din 5 mai 2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279), nu privește punerea la dispoziție transfrontalieră de date privind abonații și nu răspunde, în consecință, la întrebarea dacă această dispoziție trebuie interpretată în sensul că o întreprindere este obligată să pună datele sale privind abonații la dispoziția unui furnizor de servicii de informații privind abonații și de registre de abonați stabilit în alt stat membru.
- 19 În al doilea rând, instanța de trimitere subliniază, în ceea ce privește obținerea consimțământului abonatului, că articolul 3.2 din Bude prevede că furnizorul obține acest consimțământ pentru includerea datelor cu caracter personal și a numerelor de telefon a căror utilizare a conferit-o în orice registru de abonați standard și în orice fișier de abonați utilizat de un serviciu standard de informații privind abonații. Ea precizează că, potrivit expunerii de motive referitoare la articolul 3.2 din Bude, „această dispoziție urmărește să evite astfel ca fiecare furnizor de registre de abonați telefonici accesibile publicului și de servicii de informații privind abonații accesibile publicului să fie obligat să solicite acordul fiecărui abonat pentru o includere standard”.

- 20 Instanța de trimitere observă că părțile din litigiul principal nu sunt de acord cu privire, pe de o parte, la aspectul dacă articolul 3.2 din Bude permite obținerea consimțământului abonaților pentru utilizarea datelor lor personale în mod diferit, după cum aceste date sunt destinate unor furnizori neerlandezi sau unor furnizori străini de servicii de informații privind abonații și/sau de registre de abonați și, pe de altă parte, la aspectul dacă trebuie lăsată abonaților opțiunea de a-și da sau de a nu-și da consimțământul în funcție de țările în care întreprinderea care solicită informații furnizează serviciile sale. În această privință, ea consideră că se pune întrebarea în esență cum trebuie puse în balanță respectarea principiului nediscriminării și protecția vieții private în cadrul cererii de consimțământ menționate.
- 21 În aceste condiții, College van Beroep voor het bedrijfsleven (Curtea de Apel pentru Contencios Administrativ în Materie Economică) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal trebuie interpretat în sensul că prin «cereri» se înțelege și cererea unei întreprinderi cu sediul în alt stat membru care solicită informații pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați accesibile publicului oferite în acest stat membru și/sau în alte state membre?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare: potrivit principiului nediscriminării, unui furnizor care alocă numere de telefon și care, potrivit unei dispoziții naționale, trebuie să solicite acordul abonatului pentru includerea într-un registru standard al abonaților telefonici sau într-un serviciu standard de informații privind abonații îi este permis ca, în cazul unei cereri de acord, să diferențieze în funcție de statul membru în care întreprinderea care solicită informații în sensul articolului 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal oferă registrul de abonați și serviciul de informații privind abonații?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 22 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal trebuie interpretat în sensul că noțiunea „cereri”, care figurează la acest articol, cuprinde și cererea făcută de o întreprindere, stabilită în alt stat membru decât cel în care sunt stabilite întreprinderile care alocă numere de telefon abonaților, care solicită informațiile relevante de care dispun aceste întreprinderi pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați, în acest stat membru și/sau în alte state membre.
- 23 Articolul 25 din Directiva privind serviciul universal face parte din capitolul IV din această directivă, consacrat intereselor și drepturilor utilizatorilor finali. Potrivit alineatului (1) al acestei dispoziții, statele membre se asigură că abonații la serviciile de telefonie destinate publicului au dreptul de a figura în registrul abonaților prevăzut la articolul 5 alineatul (1) litera (a) din directiva menționată și de a le fi puse la dispoziția furnizorilor de servicii de informații privind abonații și/sau de registre de abonați informațiile proprii în conformitate cu articolul 25 alineatul (2) din aceeași directivă.
- 24 În ceea ce privește punerea la dispoziție a informațiilor privitoare la abonați furnizorilor de servicii de informații privind abonații și/sau de registre de abonați, chiar din modul de redactare a articolului 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal reiese că această dispoziție vizează toate cererile rezonabile de punere la dispoziție pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați. În plus, această dispoziție impune ca punerea la dispoziție menționată să fie efectuată fără discriminare.

- 25 Reiese astfel din acest mod de redactare că această dispoziție nu face nicio distincție după cum cererea de punere la dispoziție a datelor privind abonații este formulată de o întreprindere stabilită în același stat membru precum cel în care este stabilită întreprinderea căreia îi este adresată această cerere sau este formulată de o întreprindere stabilită într-un alt stat membru decât cel al întreprinderii destinatăre a cererii menționate.
- 26 Inexistența unei distincții este conformă cu obiectivul urmărit de Directiva privind serviciul universal, care, potrivit articolului 1 alineatul (1) din aceasta, este de a asigura servicii de bună calitate accesibile publicului în toată Uniunea, printr-o concurență și opțiuni efective, și de a trata cazurile în care nevoile utilizatorilor finali nu sunt îndeplinite în mod satisfăcător de piață, precum și cu obiectivul specific al articolului 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal, care urmărește, în special, să asigure respectarea obligației de serviciu universal prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din directiva menționată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 mai 2011, Deutsche Telekom, C-543/09, EU:C:2011:279, punctul 35).
- 27 În această privință, Curtea a constatat deja, la punctul 36 din Hotărârea din 5 mai 2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279), referindu-se la considerentul (35) al Directivei privind serviciul universal, că, pe o piață concurențială, obligația întreprinderilor care alocă numere de telefon de a transmite, în conformitate cu articolul 25 alineatul (2) din această directivă, datele cu privire la propriii abonați permite, în principiu, nu numai întreprinderii desemnate să asigure respectarea obligației de serviciu universal prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din directiva menționată, ci și oricărui furnizor de servicii telefonice să constituie o bază de date exhaustivă și să desfășoare activități pe piața serviciilor de informații telefonice și de liste de abonați telefonici. În această privință, este suficient ca furnizorul vizat să solicite fiecărei întreprinderi care alocă numere de telefon datele relevante cu privire la abonații săi.
- 28 Or, o interpretare a articolului 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal potrivit căreia această dispoziție nu ar viza decât cererile rezonabile formulate de întreprinderi stabilite în statul membru în care sunt stabilite întreprinderile care alocă numere de telefon abonaților ar fi contrară obiectivului de a garanta asigurarea de servicii de bună calitate în toată Uniunea utilizatorilor finali, printr-o concurență efectivă și, în particular, celui de respectare a obligației de serviciu universal prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Directiva privind serviciul universal, care e legată, printre altele, de punerea la dispoziția utilizatorilor finali cel puțin a unei liste complete a abonaților telefonici.
- 29 În plus, astfel cum s-a arătat la punctul 24 din prezenta hotărâre, articolul 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal impune ca întreprinderile care alocă numere de telefon abonaților să răspundă tuturor cererilor rezonabile de punere la dispoziție pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați a informațiilor relevante, fără discriminare. Or, refuzul întreprinderilor care alocă numere de telefon abonaților în Țările de Jos de a pune datele privind abonații lor la dispoziția solicitanților pentru simplul motiv că aceștia ar fi stabiliți în alt stat membru ar fi incompatibil cu această cerință.
- 30 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal trebuie interpretat în sensul că noțiunea „cereri”, care figurează la acest articol, cuprinde și cererea făcută de o întreprindere, stabilită în alt stat membru decât cel în care sunt stabilite întreprinderile care alocă numere de telefon abonaților, care solicită informațiile relevante de care dispun aceste întreprinderi pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați, în acest stat membru și/sau în alte state membre.

Cu privire la a doua întrebare

- 31 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal trebuie interpretat în sensul că se opune ca o întreprindere, care alocă numere de telefon abonaților și care are obligația, în temeiul reglementării naționale, de a obține consimțământul acestor abonați pentru utilizarea datelor lor pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații și de registre de abonați, să formuleze această cerere astfel încât abonații menționați să exprime în mod distinct consimțământul lor cu privire la această utilizare în funcție de statul membru în care întreprinderile care sunt susceptibile să solicite informații vizate de această dispoziție furnizează aceste servicii.
- 32 Potrivit articolului 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal, statele membre se asigură că toate întreprinderile care alocă numere de telefon abonaților răspund tuturor cererilor rezonabile de punere la dispoziție pentru furnizarea de servicii de informații telefonice accesibile publicului și de liste ale abonaților telefonici a informațiilor relevante într-un format agreat și în condiții echitabile, obiective, în funcție de costuri și fără discriminare. Pe de altă parte, din articolul 25 alineatul (5) din această directivă reiese că alineatul (2) al articolului menționat se aplică „sub rezerva cerințelor din legislația [Uniunii] privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, în special articolul 12 din [Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice]”.
- 33 Reiese că, pentru a răspunde la a doua întrebare, trebuie să se examineze și dacă articolul 12 alineatul (2) din această directivă condiționează transmiterea, de o întreprindere care alocă numere de telefon abonaților, a datelor cu caracter personal ale unui abonat unei întreprinderi terțe, a cărei activitate constă în a furniza servicii de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați într-un alt stat membru decât cel în care își are reședința acest abonat, de un consimțământ distinct și specific al acestuia din urmă.
- 34 În această privință, se impune să se amintească faptul că Curtea a statuat, la punctul 67 din Hotărârea din 5 mai 2011, *Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279)*, că articolul 12 din directiva menționată trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale prin care o întreprindere care publică liste publice de abonați este obligată să transmită date cu caracter personal pe care le deține cu privire la abonații altor furnizori de servicii telefonice către o întreprindere terță a cărei activitate constă în publicarea unei liste publice tipărite sau electronice de abonați telefonici sau în înlesnirea consultării unor astfel de liste de abonați prin intermediul unor servicii de informații, fără ca o astfel de transmitere să fie condiționată de un nou consimțământ al abonaților. Totuși, pe de o parte, aceștia din urmă trebuie să fie informați înainte de prima înscriere a datelor lor într-o listă publică de abonați cu privire la finalitatea acesteia, precum și cu privire la faptul că aceste date ar fi susceptibile de a fi comunicate unui alt furnizor de servicii telefonice și, pe de altă parte, trebuie să se garanteze că, după transmiterea lor, datele menționate nu vor fi folosite în alte scopuri decât cele pentru care au fost adunate în vederea primei publicări.
- 35 Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea a considerat, având în vedere considerentul (39) și modul de redactare a articolului 12 alineatele (2) și (3) din Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice, că, din moment ce abonatul a fost informat de întreprinderea care i-a alocat un număr de telefon cu privire la posibilitatea transmiterii datelor cu caracter personal care îl privesc către o întreprindere terță, în vederea publicării acestora într-o listă publică de abonați, și acesta a consimțit la publicarea respectivelor date într-o astfel de listă, acesta nu trebuie să își dea consimțământul din nou pentru transmiterea aceluiași date către o altă întreprindere care intenționează să publice o listă publică tipărită sau electronică sau să permită ca astfel de liste de abonați să fie consultate prin intermediul unor servicii de informații, cu condiția ca datele în cauză să nu fie folosite în alte scopuri decât cele pentru care au fost adunate în vederea primei publicări. În acest sens, consimțământul, în temeiul articolului 12 alineatul (2) din această directivă, al unui abonat informat corespunzător la publicarea într-o listă publică de abonați a datelor cu caracter personal care îl privesc se raportează la finalitatea acestei publicări și se extinde astfel la orice prelucrare ulterioară a respectivelor date de

întreprinderi terțe care operează pe piața serviciilor de informații telefonice accesibile publicului și de liste de abonați telefonici, cu condiția ca astfel de prelucrări să urmărească aceeași finalitate. Curtea a precizat în această privință că modul de redactare a articolului 12 alineatul (2) din Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice nu permite să se considere că abonatul ar dispune de un drept selectiv de decizie în beneficiul anumitor furnizori de servicii de informații telefonice accesibile publicului și de liste de abonați telefonici (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 mai 2011, Deutsche Telekom, C-543/09, EU:C:2011:279, punctele 62-65).

- 36 Curtea a adăugat că, din moment ce un abonat a consimțit la transmiterea datelor cu caracter personal care îl privesc către o întreprindere determinată în vederea publicării acestora într-o listă publică de abonați a respectivei întreprinderi, transmiterea aceluiași date către o altă întreprindere care intenționează să publice o listă publică de abonați, fără ca acest abonat să fi dat un nou consimțământ, nu poate aduce atingere înseși esenței dreptului la protecția datelor cu caracter personal, astfel cum este recunoscut la articolul 8 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 mai 2011, Deutsche Telekom, C-543/09, EU:C:2011:279, punctul 66).
- 37 Din aceste elemente rezultă că determinant pentru aprecierea întinderii acestui consimțământ este scopul primei publicări a datelor personale ale abonatului pe care acesta a consimțit-o. În această privință, trebuie să se sublinieze că articolul 12 alineatul (3) din Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice prevede că statele membre pot cere ca, pentru orice alt scop al unei liste publice altul decât căutarea detaliilor de contact al persoanelor în funcție de nume sau de un minimum de alți identificatori, să fie obligatorie obținerea acordului abonatului pentru fiecare scop suplimentar.
- 38 Pe de altă parte, este necesar să se constate că, indiferent care ar fi locul său de stabilire în Uniune, întreprinderea care furnizează un serviciu de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați operează într-un cadru de reglementare larg armonizat care permite să se asigure în întreaga Uniune aceeași respectare a cerințelor în materie de protecție a datelor cu caracter personal ale abonaților, astfel cum rezultă în special din articolul 25 alineatul (5) din Directiva privind serviciul universal, precum și din articolul 1 alineatul (1) și din articolul 12 din Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice.
- 39 În aceste condiții, după cum a subliniat avocatul general la punctele 40 și 41 din concluzii, nu este necesar să se instituie un tratament diferențiat după cum întreprinderea care solicită transmiterea datelor personale ale abonaților este stabilită pe teritoriul statului membru al acestora din urmă sau într-un alt stat membru, din moment ce această întreprindere adună aceste date în scopuri identice cu cele pentru care au fost adunate în vederea primei lor publicări și, în consecință, această transmitere este acoperită de consimțământul care a fost dat de acești abonați.
- 40 În consecință, având în vedere aceste considerații și cele expuse la punctele 23-30 din prezenta hotărâre, nu se impune ca întreprinderea care alocă numere de telefon abonaților săi să formuleze cererea de consimțământ adresată abonatului astfel încât acesta să își exprime acest consimțământ în mod distinct în funcție de statul membru către care pot fi transmise datele sale.
- 41 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 25 alineatul (2) din Directiva privind serviciul universal trebuie interpretat în sensul că se opune ca o întreprindere, care alocă numere de telefon abonaților și care are obligația, în temeiul reglementării naționale, de a obține consimțământul acestor abonați pentru utilizarea datelor lor pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații și de registre de abonați, să formuleze această cerere astfel încât abonații menționați să exprime în mod distinct consimțământul lor cu privire la această utilizare în funcție de statul membru în care întreprinderile care sunt susceptibile să solicite informații vizate de această dispoziție furnizează aceste servicii.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 42 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) **Articolul 25 alineatul (2) din Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (directiva privind serviciul universal), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009, trebuie interpretat în sensul că noțiunea „cereri”, care figurează la acest articol, cuprinde și cererea făcută de o întreprindere, stabilită în alt stat membru decât cel în care sunt stabilite întreprinderile care alocă numere de telefon abonaților, care solicită informațiile relevante de care dispun aceste întreprinderi pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații accesibile publicului și de registre de abonați, în acest stat membru și/sau în alte state membre.**
- 2) **Articolul 25 alineatul (2) din Directiva 2002/22, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/136, trebuie interpretat în sensul că se opune ca o întreprindere, care alocă numere de telefon abonaților și care are obligația, în temeiul reglementării naționale, de a obține consimțământul acestor abonați pentru utilizarea datelor lor pentru furnizarea de servicii de informații privind abonații și de registre de abonați, să formuleze această cerere astfel încât abonații menționați să exprime în mod distinct consimțământul lor cu privire la această utilizare în funcție de statul membru în care întreprinderile care sunt susceptibile să solicite informații vizate de această dispoziție furnizează aceste servicii.**

Semnături